

Petra KŮRKOVÁ, *Náboženské spory v Českém Krumlově na počátku 17. století*, České Budějovice 2021, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, diplomová práce, 148 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Předkládaná diplomová práce Petry Kůrkové se pokouší z různých úhlů pohledu analyzovat náboženské poměry a konfesní spory v Českém Krumlově na počátku 17. století. Jde o problematiku, která se těšila nemalému zájmu českých historiků a historiček, jak to ostatně autorka dokládá v úvodní obsažné kapitole, v níž se téma snaží velmi zdařile zasadit do historiografického rámce dosavadního bádání. Za hlavní cíl práce si vytkla zevrubnou analýzu konfesně motivovaného sporu, který ve městě probíhal v letech 1609-1613 mezi většinou skupinou katolických měšťanů a silicí evangelickou komunitou. Své pojednání vystavěla na širokém výzkumu rozličných typů písemností uložených v Národním archivu Praha, Státním oblastním archivu Třeboň, oddělení Český Krumlov a Státním okresním archivu Český Krumlov.

Diplomová práce je rozdělena do pěti obsáhlých kapitol. V prvních dvou kompilačně pojatých oddílech se autorka pokusila obecně charakterizovat konfliktní soužití v raně novověkých městech českých zemích v předbělohorském období a s pomocí sekundární literatury vytvořila jakousi typologii nábožensky orientovaných rozepří. Zde se nezaměřila pouze na spory odehrávající se uvnitř zmiňované sociální skupiny, ale přihlédla také ke konfliktům s příslušníky ostatních společenských vrstev. Stranou pozornosti neponechala ani nástin hospodářského, kulturního, náboženského a politického vývoje Českého Krumlova ve druhé polovině 16. a na počátku 17. století. Jádro práce tvoří zbývající tři kapitoly. V nich Petra Kůrková nejprve analyzovala různé typy konfesně motivovaných sporů v Českém Krumlově mezi katolíky a stoupenci reformačních myšlenek. Následně upřela svou pozornost k jediné konkrétní rozepři, která se odehrála v letech 1609-1613 mezi městskou radou a skupinou 32 evangelických měšťanů. Ti v průběhu sporu požadovali potvrzení náboženských výsad, stavbu vlastní svatyně s kazatelem, školy a možnost znovu využívat svatomartinské pohřebiště. Ačkoli městská správa jejich požadavky uznala, k jejich naplnění nikdy nedošlo a spor nadále pokračoval. Napjaté soužití eskalovalo v roce 1613, kdy 32 stěžovatelů v čele s Matyášem Rullem neoprávněně vstoupilo do radní místnosti během jednání rady a obecních starších.

Zde je třeba vyzdvihnout skutečnost, že se autorka ve svém výkladu neomezila na pouhé chronologické převyprávění průběhu zmiňovaného sporu, ale získané informace se pokusila zasadit do dobových souvislostí a interpretovat z pohledu jednotlivých aktérů rozepře. Snaha o poznání konkrétních způsobů jejich myšlení, chování a hodnotového žebříčku proto dodává práci

žádoucí historickoantropologický rozměr. V páté kapitole se Petra Kůrková navíc pokusila o prozopografickou analýzu aktérů sporu a sestavila biogramy rebelujících evangelických měšťanů i členů městské rady. Díky tomu také dokázala v některých případech odhalit úzké příbuzenské vazby mezi konkrétními příslušníky znesvářených stran

Dílčí výhrady vznáším k formální, jazykové a stylistické stránce pojednání. Nejednotná volba slovesného času a osoby výkladu (dokonce se zde vyskytují tři osoby výkladu – první a třetí osoba singuláru, první osoba plurálu) kazí veskrze příznivý dojem. Další kritickou námitku směřuji k poněkud těžkopádnému způsobu písemného vyjadřování autorky předloženého pojednání, kdy některé věty či souvětí postrádají smysl. Jako vhodný příklad takového tvrzení může sloužit souvětí na s. 42: „*Opakování těchto prohřešků doložilo, že se ve městech vyskytovala celá řada osob, které nevnímaly tradice katolické církve za důležité.*“ Jisté výhrady mám rovněž k uspořádání bibliografie v poznámkovém aparátu. Nevím, podle jakých chronologických kritérií autorka řadila citované bibliografické záznamy?

Na s. 103 mne také zaujala informace, že rituál obnovení českokrumlovské městské rady v červnu 1613 zakončila modlitba a slavnostní hymnus *Te Deum laudamus*. V pozn. 380 autorka dále zmínila, že uvedený chvalozpěv pravidelně zazníval po instalaci městských rad v ostatních českých a moravských městech na prahu novověku. Nejsm jistý, zda je vhodné toto tvrzení paušalizovat a vztahovat na všechna města v Království českém a Markrabství moravském. Podle mého názoru ne, neboť šlo o katolický hymnus. Zazníval také na panstvích vlastněných nekatolickými vrchnostmi? Pokud ne, nahrazovalo ho něco jiného? V textu jsem se také nedočel nic o symbolickém významu zmiňovaného chvalozpěvu. Proč se zpíval právě na závěr celého rituálu a ne kupříkladu na začátku?

Uvedené připomínky slouží především jako možné podněty pro autorku. Analytická rozprava Petry Kůrkové přináší množství nových cenných vědeckých poznatků o průběhu nábožensky motivovaných sporů v městském prostředí na prahu novověku. Je výsledkem samostatného badatelského úsilí a péle. Proto diplomovou práci Petry Kůrkové doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.